

Når en holdning blir mange former – slik ser jeg Sara Christensens arbeid

Når lo du sist på kunstutstilling? Ærlig talt, jeg mener det: når? Jeg snakker ikke om det ondskapfulle lille snøftet og fliret vi av og til kommenterer arbeiderne til våre – kanskje mer vellykkede - konkurrenter med, eller retter mot kunstnere som driver med ting vi synes er irrelevante. Jeg mener den bevissthetsutvidende latteren, latteren som overrasker oss og kommer nesten på tross av oss selv. Vi husker det fjernt fra tiden da vi selv gikk fra å være barn til unge voksne: øyeblikk av konstruktiv lattermildhet kan utløse en subversiv energi som utfordrer ikke bare vårt eget synspunkt men også andres, som blir smittet av våre fnisende gledesutbrudd. Et humoristisk perspektiv som tas til ytterligheter av fjollethet blir en utrolig effektiv kommunikasjonsform. Derfor fatter jeg ikke, og ikke bare på grunn av dette store potensialet, hvorfor anfall av fjollethet ikke anvendes oftere som metode i kunstnerisk sammenheng.¹ Er det kanskje fordi så få har temperamentet som skal til for å utforske disse energiene? Her gjør kunstneren som opplysende klovn sin entré og tar i bruk en metode med en historie som omfatter mange klingende navn: Marcel Duchamp, Dada-guttelaget, Gilbert og George, Dieter Roth, Robert Filio, Fischli og Weiss, Christian Boltanski, Sigmar Polke, John Baldessari. Alle ser de hverdagslivets likegyldighet overfor menneskets ønsker og behov og vrir på det en aning for å få poenget fram. Men det er noe som mangler i navnelista, merker du det? Joda. Teorien hevder at kvinner ikke tilhører denne lattermilde slekta, fordi de mangler mannekjønnetts tilbakeleverte originalitet og selvkontroll.² Det er selvfølgelig det komplette nonsens. La oss derfor feire Christensens talent for alt det ovenstående.

Hangen til morskap er selvfølgelig bare én av de mentale temperaturene kunstneren omgir sin seer med. Christensen har samtidig den seriøse forskers og samlers ”øye for byttet” (*Eye of Prey*), som Samuel Beckett treffende skriver om dem som går rundt og snapper opp materialer fra omgivelsene, for så, ved utspilling, kondensering eller mimetisk kommentar, å forvandle de funnede tingene til kunst. Christensens malerier på tekstil er en taktilitetens fest. Seerens famlende øye og følsomme fingertupper blir ved første kontakt trukket inn i denne verden av tekstur spillende med linje, plan, dybde og motiv. Arbeidene har et format man straks får lyst til å spasere inn i – de er både høyst tilgjengelig og dypt mysteriøse. Til tider også litt urovekkende i sin sammenstilling av motiver: hodeskaller og hodeløse torsoer presenteres på samme strukturnivå som glidelåser, illustrerende skyer og behagelige mønstre i stoffene. Men det er ikke noe skandalebefengt ved dette valget av ikoner, da de presenteres i samme stil som en undergrunnstegneserie. Denne analogien, og stoffenes taktile skjønnhet, gjør de uhyggelige motivene ”håndterbare” uten at de fratras brodd. Man gjennomlever en invertert mottakshandling når man kjenner på smerten i de sammensydde materialene som måtte strekkes til for å tilpasses rammens form. Alt dette gir en produktiv spenning til det behagelige. Det er selvsagt en historisk linje her også, som leder noen århundrer tilbake til de rike teksturene der hodeskaller sammenstilles med glitrende begre av glass og gull, bordduker av silkebrokade og stabler av fargerik, av og til fluebesatt frukt i nederlandske stilleben fra det 17. århundret. Med presist koreograferte tablåer av fest, fryd og forråtnelse møter livet her sin skyggefulle dybde: ”Denckt opt End”, var memento mori-advarselen påtegnet disse maleriene.

¹ Ganske nylig ble et fantastisk stykke forskning over dette temaet igangsatt, i Tyskland, se: Michael Glameier and Wolfgang Till (ed.), *Gestern oder im 2 Stock. Karl Valentin, Komik und Kunst seit 1948*. Munich, 2009; Lisa Steib, *Albernheit als Methode in der Kunst der 1970er und 1980er Jahre*, Magisterarbeit, Hochschule für Bildende Künste, Braunschweig, 2010.

² Se for eksempel: Peter Bamm, „Über die Albernheit“, in: Bamm, *Die kleine Weltlaternen*, Munich, 1953.

Sara Christensen, slik jeg ser henne, er en munter empiriker, en munter analytiker og jeg ville til og med si en munter skeptiker. Ble jeg bedt om å plassere henne historisk ville jeg sagt hun var mer moderne enn postmoderne, da det ivrige alvoret bak hennes energiske lekenhet aldri marginaliserer seg bort i allslags retninger. Under fernissen av ertende humor er hennes arbeid temmelig strikst fokusert.

Jeg skulle nok ikke brukt ordet ”ferniss” om den dype og skiftende, taktile og dristig egenartede materialiteten i Christensens uttrykk, og jeg skulle kanskje heller ikke kalt hennes artistiske tilnærming ”striks”. Men det er sjelden man opplever en så klart fastholdt struktur under en så heterogen produksjon som hos den her omtalte kunstneren – så sjelden at jeg likevel står ved mitt valg av ord.

Gaby Hartel

Oversatt av Finn Sivert Nielsen